

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ "ลักษณะพึงประสงค์ของครูสุศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน
กรุงเทพมหานคร" นั้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

เฉลียว นริภักดี และคณะ (2520 : 363 - 369) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
"ลักษณะของครูที่ดี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเฉพาะของครูเชิงพฤติกรรม ในด้าน
การสอน ด้านวิชาการ ด้านสุขภาพกายและจิต ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและความ
ประพฤดี ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง และด้านการเป็นพลเมือง
ดีในสังคมประชาธิปไตย ใช้แบบสอบถามถามนักศึกษาฝึกหัดครู 2,342 คน ผู้ปกครอง
1,656 คน ครู 2,113 คน ผู้บริหาร 886 คน พระ 432 รูป และผู้ทรงคุณวุฒิ 328 คน
จากการวิจัยพบว่า ความสำคัญของครูเกิดจากบทบาทของครูด้านการสอน รองลงมาคือ
ความประพฤดี ลักษณะของครูที่ไม่ชอบมากที่สุด ได้แก่ ครูที่ขาดความรับผิดชอบ รองลงมาคือ
การเป็นคนเจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัว และประจบสอพลอ ครูที่มีคนชอบมาก
ที่สุดคือ ครูที่ตั้งใจสอนและสอนเข้าใจแจ่มแจ้ง รองลงมาคือ ความเข้าใจและเป็นกันเอง
กับเด็ก มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม ความเมตตา ร่าเริง แจ่มใส สุภาพ มีวิธีสอน
แปลก ๆ มีอารมณ์ขันและเอื้อเฟื้อ ครูที่ดีจะต้องประพฤดีดี มีบุคลิกลักษณะดี รับผิดชอบการสอน
สอนดี ยุติธรรม ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบต่องาน มีความประพฤดีดี ยึดมั่นในสถาบันชาติ
ศาสนา พระมหากษัตริย์ คำนว้าหาความรู้อยู่เสมอ และมีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร
จากลักษณะด้านใหญ่ ๆ ทั้ง 8 ด้านนี้ เรียงลำดับความสำคัญจากสำคัญมากไปสำคัญน้อยได้ดังนี้
ด้านคุณธรรมและความประพฤดี ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคม ด้านการอบรมแนะแนว และการ
ปกครอง ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านสุขภาพกายและจิต และด้าน
วิชาการ

สุวรรณา เนตยากร (2520 : 55 - 72) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และลักษณะครูมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูมัธยมศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างนักเรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และลักษณะที่พึงปรารถนาของครูในระดับมัธยมศึกษา ใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงตอนปลายของโรงเรียน 10 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 230 คน และผู้ปกครองของนักเรียนทั้ง 230 คนนี้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา อนามัยส่วนบุคคลและอนามัยชุมชน หลักการปฐมพยาบาลและปฏิบัติได้พอควร การวัดและประเมินผล หลักจิตวิทยาและแนะแนว ความสามารถทางนาฏศิลป์ ดนตรี การช่างและงานประดิษฐ์ต่าง ๆ ในด้านการสอน นักเรียนเห็นวาทักษะในการสอนที่จำเป็นยิ่งสำหรับครูคือ ครูต้องมีความชำนาญในวิชาที่ตนสอน นักเรียนและผู้ปกครองมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูควรใช้การสอนแบบยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การใช้ภาษาสื่อความหมาย และควบคุมชั้นเรียนได้ ในด้านหน้าที่การงาน ครูควรมีความศรัทธาในการสอน การอบรมนักเรียน การตรวจสอบดูทำงานของนักเรียน ในด้านลักษณะที่พึงปรารถนา ครูควรมีหน้าตาเรียบร้อยแจ่มใส แต่งกายสุภาพ และพูดจาสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ เสียงดังชัดเจน มีลักษณะเป็นผู้นำ ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ มีเหตุผล รักและศรัทธาในอาชีพครู เลื่อมใสในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความสามัคคี และมีความคิดริเริ่ม ปัญหาจากตัวครู ที่ผู้ปกครองประสบมากที่สุดคือ ในด้านการสอน ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการแต่งกาย และด้านการวางตัว ข้อเสนอแนะของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี คือ ครูควรเป็นผู้มีความยุติธรรม ตั้งใจสอน และเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน

สุชาติ โสมประยูร (2511 : 56 - 61) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรี และเพื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับปริญญาตรีระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ ใช้แบบสอบถามถามคณาจารย์จำนวน 90 คน จากสถาบันผลิตครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรี และหัวหน้าหมวดพลานามัยจำนวน 223 คน จากโรงเรียน

มัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศ จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของครูสุศึกษา ระดับปริญญาตรีควรประกอบไปด้วยสมรรถนะที่สำคัญจำนวน 57 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 หมวดด้วยกัน ได้แก่ ลักษณะทางด้านร่างกาย (10 ข้อ) ลักษณะทางด้านจิตใจ (6 ข้อ) ลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (4 ข้อ) ทักษะคิดต่อการสอนวิชาสุศึกษา (13 ข้อ) ความสามารถทางด้านความรู้ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ (10 ข้อ) ความสามารถทางด้านการสอนวิชาสุศึกษา (9 ข้อ) ความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน (5 ข้อ) และในด้านการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในแต่ละข้อ ในแต่ละหมวดและในทั้งหมด 100 ข้อ ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้ง 3 ข้อ ในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่ความคิดเห็นระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรี มีความแตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุประกอบกัน แต่สาเหตุจากการขาดพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ทางด้านสุศึกษาในโรงเรียนน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญมาก

ผาณิต บิลมาศ (2522 : 255 - 270) ทำการวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" การวิจัยนี้มุ่งพิจารณาถึงคุณลักษณะด้านต่าง ๆ 10 ด้านของครูพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามถามครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนรัฐบาล หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาล ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนราษฎร์ และหัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ รวม 200 คน ผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญ .01) จึงสรุปคุณลักษณะครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครควรประกอบด้วยคุณลักษณะตามลำดับความสำคัญดังนี้ คุณลักษณะด้านการสอน คุณลักษณะด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรม ความประพฤติและการมีน้ำใจนักกีฬา คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านการอบรมการปกครองและการเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และการเป็นตัวของตัวเอง คุณลักษณะด้านกีฬาและความสามารถในการกีฬา

ถนอมศรี ชูทอง (2524 : 160 - 165) ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถนะของครูสุศึกษา ในทัศนะของผู้สอนสุศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคใต้" มีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร และครูสอนสุขศึกษา เกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาตามความต้องการ และการประเมินค่าตามสภาพที่เป็นจริง โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารจำนวน 147 คน และครูสอนสุขศึกษาจำนวน 161 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูสอนสุขศึกษามีทัศนคติที่เห็นด้วยว่าครูสุขศึกษาต้องมีความสามารถในด้านวิชาการ สุขศึกษา การสอน สุขศึกษา การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การจัดบริการสุขภาพแก่นักเรียน การมีมนุษยสัมพันธ์ และเจตคติต่อวิชาสุขศึกษา

ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา (2528 : 55 - 57) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ถามผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 152 คน และครูสุขศึกษาจำนวน 154 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณสมบัติของครูสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรเป็นผู้มีสุนนินสัยส่วนบุคคลดี เป็นตัวอย่างแก่นักเรียน รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา และเลือกวิธีสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา รองลงมาได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ดีในเนื้อหาวิชาสุขศึกษา

พรสุข หุ่นนิรันดร์ (1985 : 1 - 3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สมรรถนะของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย" (The Identification of Competencies for Secondary School Health Education in Thailand) โดยความมุ่งหมายของการศึกษานี้เพื่อแสดงสมรรถนะสำหรับใช้ในการจัดทำแนวทางการเตรียมวิชาชีพครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย ใช้แบบสอบถามถามสมาชิกสาขาวิชาสุขศึกษา 60 คน จาก 10 มหาวิทยาลัย และครูสุขศึกษาจำนวน 300 คน ซึ่งได้รับการสุ่มคัดเลือกจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 3,000 แห่งใน 72 จังหวัดทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจากสมาชิกสาขาวิชาสุขศึกษา 49 คน และครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้อง

284 คน จากการวิจัยพบว่า ในจำนวนแบบสอบถาม 86 ข้อ มี 56 ข้อที่ได้รับการยอมรับ โดยกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม หัวข้อที่ได้รับการให้คะแนนมากที่สุดคือ สมรรถนะในด้านวิธีการสอน ด้านการสื่อความหมาย ด้านบุคลิกภาพ และด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ หัวข้อที่ได้รับการให้คะแนนน้อยที่สุดที่บันทึกไว้ คือ ความสามารถในการจัดองค์กรและการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน แหล่งทรัพยากรสุขภาพในชุมชน และการพัฒนาหลักสูตร ความแตกต่างของค่าที่ได้ รับจากการวิจัยคือ ความแจ่มแจ้งและความรู้เฉพาะซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้หลัก และค่าสถิติ ภูมิศาสตร์ โดยสรุปพบว่า สมาชิกสาขาวิชาสุขภาพศึกษาและครูสุขภาพระดับมัธยมศึกษาเห็นด้วย โดยทั่วไปเกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับครูสุขภาพในระดับมัธยมศึกษา จากสมรรถนะ ทั้ง 56 ข้อคำถามนั้น จัดแบ่งได้เป็น 8 แนวความคิด ทำให้เกิดพื้นฐานสำหรับจัดรูปแบบค่า แนะนำในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการเตรียมการทางวิชาชีพครูสุขภาพในประเทศไทย อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า เกณฑ์นี้ควรจะมีการดัดแปลงให้เหมาะสม กับความแตกต่างของแต่ละภาคด้วย

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2529 : 74 - 84) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะครูสุขภาพ ที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการการใช้ครูสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยว่าต้องการครูสุขภาพที่มีความรู้ ความสามารถ มีบุคลิกภาพ และความสามารถในการให้บริการแก่โรงเรียนในด้านใดบ้าง และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะครูสุขภาพที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยต้องการ โดยจำแนกตามเพศของผู้บริหาร วุฒิ แหล่งที่ตั้งของโรงเรียน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคจำนวน 1,459 คน จาก 254 โรงเรียนทั่วประเทศ ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบเป็นพวก (Stratified Random Sampling) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นว่าครูสุขภาพที่ดีควรจะต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการด้านสุขภาพเป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพดี รวมทั้งต้องมีความสามารถในการปฏิบัติงานในโครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นอย่างดีด้วย
2. ความแตกต่างในเรื่องเพศและวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุขภาพที่พึงประสงค์แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารที่สอนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค และในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะครูศึกษาที่พึงประสงค์คล้ายคลึงกัน

4. ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ครูผู้ศึกษาควรมีคุณลักษณะตามที่ระบุไว้ในแบบสอบถาม แต่ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

งานวิจัยในต่างประเทศ

มีการศึกษาและรายงานการวิจัยในต่างประเทศในเรื่องที่ใกล้เคียงพอเป็นแนวทางประกอบการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

กอร์ดอน (Gordon) ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพของครู ซึ่งสมาคมแนะแนวการศึกษาแห่งรัฐฟลอริดาได้สร้างหลักเกณฑ์ในการวัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้ในปี ค.ศ. 1965 และต่อมาในปี ค.ศ. 1970 สภาการศึกษาแห่งรัฐฟลอริดา ร่วมกับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยฟลอริดาได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือดังกล่าว (David G. Ryans 1970 : 81 - 83) สรุปผลการวิจัยว่า ครูควรมีลักษณะดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคง ยืดหยุ่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ กระบวนการทำงานของกลุ่ม สามารถปรับปรุงหลักสูตรและการสอน เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

3. ด้านทักษะการสอน มีทักษะในการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน มีทักษะในการใช้สื่อการสอน มีเทคนิคในการแก้ปัญหา สามารถแนะแนวและใช้แหล่งวิทยากรให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

เลห์แมนน์ และมีเรนส์ (Lehmann and Mehrens 1971 : 136 - 137) ได้สรุปการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเวสเทิร์น วอชิงตัน สเตท (Western

Washington State College) จำนวน 443 คน นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในอุดมคติว่า มีเกณฑ์สำคัญมากที่สุด 5 ประการ คือ

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้อย่างกว้างขวาง ทั้งความรู้ขั้นพื้นฐานและความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน
2. มีความสนใจในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง และมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าในวิชาที่สอน
3. มีความยืดหยุ่น และมีความสามารถที่จะเสนอบทเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และสนองความต้องการของผู้เรียน
4. เตรียมการสอนอยู่เสมอในวิชาที่ตนสอน กำหนดหัวข้อ วิชาที่สอน กำหนดวัตถุประสงค์ ตลอดจนรายชื่อหนังสืออ้างอิง
5. ใช้ศัพท์ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง สอนโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของผู้เรียน

วิทท์ (Witty 1974 : 622 - 671) ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของครูที่ดี" (An Analysis of the Personality Traits of the Effective Teacher) โดยสรุปจากความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา และมีธยมศึกษาจำนวน 12,000 คน พบว่าครูควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีทัศนคติที่ดีต่อประชาธิปไตย เช่น รู้จักร่วมมือกับผู้อื่น มีความกรุณาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล มีความอดทน มีความสนใจกว้างขวาง ทำทางดี มีความยุติธรรม มีอารมณ์ขัน มีความประพฤติดี สนใจปัญหาของเด็ก มีความยืดหยุ่น รู้จักยอมรับและยกย่อง นำวิธีการสอนแปลกใหม่มาใช้

กรัช และคอสติน (Grush and Costin 1975 : 55 - 65) ทำการวิจัยเรื่อง "นักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ใช้ของกระบวนการสอน" (The Students as Consumer of the Teaching Process) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและบุคลิกลักษณะที่มีประสิทธิภาพของครู โดยใช้แบบสอบถามถามนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอัลลินอยส์จำนวน 1,378 คน เกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูในตอนต้นภาคเรียน และปลายภาคเรียน ทำแบบประเมินพฤติกรรมของครูที่เกิดขึ้นในระหว่างภาคเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาสหสัมพันธ์ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครูมีความสัมพันธ์กับการประเมินทักษะและพฤติกรรมของครู และพบว่าครูที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญดังนี้คือ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เป็นผู้นำที่ขยัน

มีความสามารถ และกระตือรือร้นในการสอน ซื่อสัตย์ ใจกว้าง นำไว้วางใจ รักษาสัญญาที่ให้แก่นักศึกษาเสมอ มีความเข้าใจนักศึกษาเป็นอย่างดี เปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน ควบคุมชั้นเรียนได้ กระตุ้นและสนับสนุนให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น มีอารมณ์ขัน ให้ความรู้แก่นักศึกษาให้ทันต่อเหตุการณ์ และความรู้ใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลง

วอทรูบา และไรท์ (Wotruba and Wright 1975 : 653 - 661) ทำการวิจัยเรื่อง "วิธีพัฒนาเครื่องมือประเมินครูผู้สอน" (How to Develop a Teacher-Rating Instruments) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการในการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือประเมินการสอนของครู โดยสร้างแบบประเมินครู แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารครู และนักศึกษามหาวิทยาลัยซานดิเอโก แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า คุณลักษณะของครูที่สำคัญได้แก่ การมีความรู้กว้างขวาง ถูกต้องทันสมัยและจริงจัง ส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้น ส่งเสริมการทำงานแบบกลุ่ม อธิบายเข้าใจง่าย ยกตัวอย่างได้ชัดเจน ให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา มีความยุติธรรมในการประเมินผล มีความสนใจอยากสอน และจากการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอน ได้แก่ วิธีการสอน อุปกรณ์การสอน บุคลิกภาพของผู้สอน บรรยากาศในชั้นเรียน ทักษะคิดของผู้สอนต่อผู้เรียน และทักษะคิดของผู้สอนต่อวิชาที่สอน

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพึงประสงค์ของครูสุขศึกษานี้ พบว่า ครูสุขศึกษาควรมีความสามารถในการจัดและปฏิบัติงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้ได้ผลดี และครบทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการสอนสุขศึกษา ด้านการบริการสุขภาพ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ นอกจากนี้ครูสุขศึกษาควรเป็นผู้มีสุขนิสัยส่วนบุคคลดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนได้ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและมีความสามารถด้านการสอนวิชาสุขศึกษา ครูสุขศึกษาควรมีลักษณะทางด้านจิตใจดี คือ มีอารมณ์มั่นคง ใจคอหนักแน่น มีอารมณ์ขัน เข้าใจและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้ครูสุขศึกษาควรมีทักษะและความเข้าใจในเรื่องมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดี เพื่อเอื้อให้การสอนสุขศึกษาบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของบุคลากรทางการศึกษาในสาขาวิชาอื่น
นั้น พบว่า ครูที่ดีควรมีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง ด้านการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
นักเรียนด้านวิธีการสอน มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน มีความเป็นกันเอง ใช้
ภาษาสื่อความหมายได้เหมาะสม รู้จักควบคุมอารมณ์ ยุติธรรม รักและศรัทธาคืออาชีพครู ใช้
จิตวิทยาการเรียนการสอน สามารถใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอนได้ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
และมีความยืดหยุ่น สามารถที่จะเสนอบทเรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและสนองความต้องการ
ของผู้เรียน

ผลของงานวิจัยที่ได้ศึกษาเหล่านี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย และใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้

